Bundel - Raadsinformatiebijeenkomst van 4 maart 2025

1 Kleine scholen en de ontwikkeling van buurtscholen
Tijd: 19:30-20:30
Locatie: Stadhuishal
Beleidsterrein: Onderwijs
Portefeuillehouder:Wethouder Eerenberg
Agendeerders:
1. Hester Assen, PvdA
2. Maartje Vermeulen, GroenLinks
3. Venita Dada-Anthonij, D66
4. Mariam Al-Saqaff, VVD
5. Emma Kolenbrander, Student & Starter
6. Bert van Steeg, CDA
Motivatie:
Het onderwerp kleine scholen (hiermee bedoelen we scholen onder of rond de Utrechtse opheffingsnorm van 191 leerlingen) komt de laatste jaren vaker voorbij als een knop om aan te draaien, o.a. in relatie tot het lerarentekort en onderwijshuisvesting. In de Utrechtse Onderwijs Agenda (UOA) is tot doel gesteld om binnen de periode 2024-2027 3 buurtscholen te realiseren, waarvan Hart van Noord (Kanaleneiland) de eerste is. Een buurtschool lijkt dan per definitie te gaan over een samenvoeging van meerdere (te) kleine scholen. Over kleine scholen en de voor- en nadelen daarvan bestaan in de stad en bij fracties verschillende beelden.
De agenderende fracties willen tijdens een Rib graag in gesprek over o.a.:
- De relatie tussen onderwijskwaliteit en de grootte van een school/ schoolklas
- Welke mogelijkheden er zijn om te komen tot minder kleine scholen, wanneer dit wenselijk wordt gevonden; is de buurtschool daarvoor een goede uitkomst en hoe verloopt zo'n proces?
- Wat dit betekent voor mogelijke nieuwe (buurt)scholen die zo ontstaan (bijv. in relatie tot de omvang van school en schoolklas)

Kwartaalbrief onderwijs 1e kwartaal
Utrechtse Onderwijs Agenda (2024-2027)
Raadsbrief advies beoogde fusie
Informatieblad over RIB
Presentatie PO Schoolbesturen
Presentatie RIB 4-03-2025 Gemeente Utrecht - Kleine scholen
Kleine scholen

Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	Corine Bont-Tiebosch	**Datum**	10 april 2024
Doorkiesnummer	14030	**Kenmerk**	12255323
E-mail	c.bonttiebosch@utrecht.nl	**Onderwerp**	Kwartaalbrief onderwijs 1e kwartaal 2024
Bijlage(n)	1	**Beleidsveld**	Onderwijs

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u de kwartaalbrief met daarin een stand van zaken onderwijs. Tijdens de commissie VOWE van 19 januari 2023 is toegezegd dat u ieder kwartaal een kwartaalbrief onderwijs zult ontvangen, bestaande uit een deel met stand van zaken onderwijsbeleid (A) en een deel met stand van zaken onderwijshuisvesting (B). De laatste kwartaalbrief onderwijs ontving u op 17 januari 2024.

Beantwoording raadsvragen

Uw raad heeft in de afgelopen periode een aantal vragen gesteld ter beantwoording. Het college heeft de volgende schriftelijke vragen beantwoord:

- SV228 over voortijdig schoolverlaters in onze stad op 26 januari jl.
- SV2 over leerlingenvervoer op 8 februari jl.
- SV4 over aandacht voor het jonge kind in elke wijk op 6 februari jl.
- SV28 over de toekomst van de Bibliotheek in Utrecht op 5 maart jl.
- SV5 over financiën Onderwijshuisvesting hoort openbaar op 14 maart jl.

Het college heeft de volgende mondelinge vragen beantwoord:

- MV1 over houd de Heycopstraat bij de Kleine Dichter school afgesloten op 7 december jl.
- MV6 over paars voor elkaar op 14 december jl.
- MV1 over waar kunnen de spreeuwen nu slapen op 25 januari jl.
- MV1 over maak gebruik van het recht op gratis schoolmaaltijden op 29 februari jl.

Commissie

In de commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie zijn de volgende onderwerpen besproken:

- Debat Segregatie in het onderwijs op 8 februari jl.
- Raadsbrief Lange termijn aanpak Leerlingenvervoer op 14 maart jl.

Deel A. Onderwijsbeleid

In het navolgende gaan we in op de volgende beleidsonderwerpen: aanmeldbeleid in het primaire onderwijs, reservepositie schoolbesturen, aanpak lerarentekort, vrijwillige ouderbijdrage, school en omgeving (eerder rijke schooldag), gezond leren op school, leerlingenvervoer, sociale veiligheid en citydeal kennismaken.

Aanmeldbeleid in het primaire onderwijs

Het aantal aangeschreven ouders die hun kind aanmeldt via de stedelijke procedure is gegroeid naar 90,5%. Dit is een mooi resultaat. Tegelijkertijd blijven we ons inzetten om ook de laatste bijna 10% te bereiken. Door een toegenomen aantal 3-jarigen zijn er helaas meer scholen die moeten loten. Op dit moment is in de buurten Leeuwesteyn en Leidsche Rijn Centrum de druk op de scholen zo groot dat enkele kinderen verder weg (> 1km) naar school gaan. Volgens de prognoses duurt het nog tot 2025 en neemt daarna het aantal 3-jarigen af. 75% van de basisscholen in Utrecht heeft nog voldoende plekken beschikbaar.

Reservepositie schoolbesturen

In de commissie VOWE van 5 oktober jl. is de toezegging (T23/566) gedaan om een terugkoppeling te geven over de reservepositie van de schoolbesturen. In 2022 hadden de schoolbesturen in Utrecht veelal een positief financieel resultaat. Hierover hebben wij op regelmatige basis met de schoolbesturen gesproken. De belangrijkste oorzaak van de toename van de financiële reserve is het Nationaal Programma Onderwijs (NPO). Het Rijk heeft in 2022 deze tijdelijke middelen overgemaakt aan de schoolbesturen voor het NPO en tot en met schooljaar 2024-2025 de tijd gegeven om de NPO middelen in te zetten. Pas na schooljaar 2024-2025 is bekend in hoeverre de NPO middelen zijn besteed.
De onderwijsinspectie houdt toezicht op het financieel beheer door schoolbesturen. In de jaarverslagen is te zien dat de schoolbesturen zich houden aan de landelijk vastgestelde indicatoren voor financieel beleid. We blijven in gesprek met de schoolbesturen over het financieel resultaat en de reservepositie. En zullen een beroep doen op de begroting van de schoolbesturen bij het realiseren van onder andere de werkagenda van de UOA en de plannen van Utrecht Leert.

Aanpak lerarentekort

- *Plan van aanpak onderwijsregio*

De voorstellen van de raad aangaande de aanpak van het lerarentekort zijn opgenomen in het plan van aanpak onderwijsregio Utrecht Stad dat op 18 december jl. aan uw raad is aangeboden. Onderdeel daarvan is een gezamenlijk ontwerp voor een wervende campagne (M23/466). Daarnaast is er aandacht in het plan voor schoolleiders (M23/473). Schoolbesturen werken samen aan de ontwikkeling van een stedelijke en schoolbestuur-overstijgende flexpool. Door schooloverstijgend vraag en aanbod te matchen moet het mogelijk worden om daar waar de noodzaak het grootst is personeel in te zetten. Met een flexpool kunnen leraren ongelijk worden ingezet over de stad om gelijke kansen te bevorderen. Ook zetten we met deze flexpool in op het voorkomen dat commerciële detacherings- en uitzendbureaus een slaatje slaan uit het lerarentekort (M23/468).

- *Lerarentekort en parkeren*

De beleidsvelden parkeren en aanpak lerarentekort werken samen aan de ontwikkeling van een eenvoudiger ontwerp voor een onderwijsparkeervergunning, alsmede aan een korte termijn oplossing. De korte termijn oplossing dient ter overbrugging van de periode tot een parkeervergunning onderwijs in het vergunningensysteem kan worden aangevraagd. Het verschil tussen het tarief van de parkeervergunning onderwijs en dat van de parkeervergunning zakelijk zal dan achteraf worden

gecrediteerd. Het vereenvoudigde voorstel en het voorstel voor de korte termijn wordt eind april besproken met een delegatie van schoolbesturen. Na overeenstemming met de schoolbesturen kan uw raad een voorstel tegemoet zien ter besluitvorming over dit parkeerproduct. We hopen u dit raadsvoorstel in juni toe te doen komen. Hiermee geven we uitvoering aan toezegging 23/565 en motie 23/467.

- *Lerarentekort en wonen*

In de nieuwe huisvestingsverordening die naar verwachting in juni 2024 aan uw raad wordt voorgelegd, wordt uitvoering gegeven aan de motie 23/469 ‘Voorkom dat het woningtekort het lerarentekort verder vergroot’. Hierin wordt het onderwijs als maatschappelijke tekortsector opnieuw opgenomen, dat de kansen voor leraren vergroot. Met de vorige wijziging van de huisvestingsverordening (dd. juli 2023) is al de mogelijkheid ingevoerd om niet alleen voor sociale huur, maar ook voor middenhuur woningen beroepsvoorrang toe te passen. Dit is relevant voor leraren, omdat in het primair onderwijs de lonen gelijk zijn getrokken met het voortgezet onderwijs, en ze daarmee ook voor middenhuur woningen in aanmerking komen.

- *Aandacht voor schoolleiders*

In het Convenant Noodplannen aanpak lerarentekort van de G4 en Almere met het ministerie van OCW heeft Utrecht het opleiden en begeleiden van nieuwe schoolleiders opgenomen in de activiteiten. Deze opleidingen zijn de afgelopen jaren succesvol gebleken, en blijken hard nodig te zijn gezien het tekort aan goede schoolleiders nog steeds ernstig is. Het convenant loopt op 1 juli 2024 af. In afwachting van een nieuw kabinet maken G4 en Almere momenteel afspraken met het ministerie voor een verlenging tot en met 31 december 2025. Daarnaast is in het plan van aanpak Onderwijsregio Utrecht stad aandacht voor schoolleiders opgenomen. Met een leiderschapsprogramma zullen schoolleiders worden ondersteund in hun uitdagende taken. Hiermee geven we uitvoering aan motie 2023/473 ‘Aandacht voor schoolleiders’.

Vrijwillige ouderbijdrage

Op het PO besturen overleg van 21 maart jl. is afgesproken is dat een aantal schoolbesturen (de “coalition of the willing”) een stedelijk solidariteitsfonds inrichten ter vervanging van de ouderbijdragen per school. Het solidariteitsfonds wordt een gezamenlijk fonds waarin de deelnemende schoolbesturen de ontvangen vrijwillige ouderbijdragen laten vloeien. De vrijwilligheid van de bijdrage zal nadrukkelijk worden vermeld, echter uit ervaring weten de besturen dat er ook ouders zijn die in staat en bereid zijn om iets extra's bij te dragen. En ook het bedrijfsleven kan gevraagd worden een bijdrage te doen. Vanuit dit fonds zullen vervolgens alle scholen van de deelnemende schoolbesturen het vooraf vastgestelde bedrag per leerling ontvangen, dus voor iedere school hetzelfde bedrag per leerling. Als het fonds hiervoor niet voldoende middelen bevat vullen de schoolbesturen dit bedrag per leerling aan. De deelnemende schoolbesturen werken het solidariteitsfonds verder uit in een werkgroep die onder de uitvoeringsagenda van de UOA hangt. Op dit moment hebben KSU, SPOU (GMR voert nog een achterbanraadpleging uit), de Kleine Prins en de Fritz Redlschool aangegeven deel te nemen aan het solidariteitsfonds. Enkele andere schoolbesturen wachten verdere uitwerking af alvorens zij een beslissing hierover nemen. Enkele schoolbesturen hebben aangegeven niet deel te willen nemen aan het solidariteitsfonds.

Met de schoolbesturen die (nu nog) niet meedoen aan het solidariteitsfonds is afgesproken dat zij de gemeente en de werkgroep schriftelijk informeren over hun bezwaren voor deelname. De werkgroep neemt de bezwaren van de schoolbesturen (voor zover mogelijk) mee in de uitwerking van het ontwerp, met als doel deze waar kan weg te nemen. De ingangsdatum van solidariteitsfonds is ook

nog onderdeel van uitwerking. In een volgende kwartaalbrief zullen we u informeren over de ontwikkelingen.

School en omgeving (eerder rijke schooldag)
Met de veranderingen in de vormgeving en verstrekking van de subsidie 2023-2025 (per school) is ervoor gekozen om te stoppen met de begeleidingscommissie en deze te vervangen door een stuurgroep waarin de vijf betrokken schoolbesturen plaatsnemen. De wijkpartners en ondertekenaars van de convenanten blijven betrokken bij en vertegenwoordigd in verschillende overleggen, waaronder individuele gesprekken per school, een overleg met stedelijke samenwerkingspartners, wijkbijeenkomsten en in de kernteams van de Brede School. Vanaf dit schooljaar werken we met een combinatie van activiteiten op en door de scholen en activiteiten in de wijk. Er zijn tot nu toe op 22 scholen in totaal 150 activiteiten gepland. Dat kunnen eenmalige activiteiten zijn maar ook cursussen met meerdere bijeenkomsten.

Gezond leren op school
In kwartaalbrief onderwijs 4e kwartaal 2023 is uw raad geïnformeerd over de stand van zaken van het programma gezond gewicht op school. Het programma bestaat uit de vier pijlers: gezonde schoollunch, bewegen, voedseleducatie en ouderbetrokkenheid. In 2024 ondersteunen wij tien scholen op deze vier pijlers waarmee wij circa 2.200 leerlingen bereiken. Dit is een toename van vier scholen en circa 1.350 leerlingen ten opzichte van 2023. In de motie M23/230 droeg u het college op om de impact van het programma te vergroten door een publiek private samenwerking te verkennen. In 2023 is de gemeente Utrecht in samenwerking met JOGG gestart met de verkenning naar de mogelijkheden van een publiek-private samenwerking (PPS). Daarover vinden gesprekken met potentiële Utrechtse bedrijven plaats met de vraag of en hoe zij willen bijdragen aan de financiering van de gezonde schoollunch (inclusief voedingseducatie) vanuit de gezamenlijke ambitie op het realiseren van gezondheidswinst in Utrecht. Hierop volgen de contracterings- en inrichtingsfase waarna we in 2025 over kunnen gaan tot implementatie mits de voorgaande fasen succesvol worden doorlopen.

Leerlingenvervoer
- *Monitor leerlingenvervoer*

Met deze kwartaalbrief bieden wij de nieuwe monitor Leerlingenvervoer aan (bijlage 1). In deze versie van de monitor zijn de cijfers tot en met december 2023 (Q4) opgenomen en voorzien van een korte toelichting. Voor het eerst sinds oktober 2022, het moment dat gestart is met deze monitor, is het mogelijk om de beschikbare gegevens (Q4 2023) te vergelijken met de gegevens van 2022 uit dezelfde periode. Hieruit blijkt dat het totale aantal klachten en het aantal loosmeldingen is verminderd ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar. Daarnaast werken we niet meer met lusroutes waardoor de tijdigheid van de ritten is verbeterd. Er zijn meer chauffeurs beschikbaar (er wordt momenteel gewerkt met onderaannemers) waardoor er voor alle ritten voldoende bezetting is. De verdeling van de soorten vergoeding leerlingenvervoer is ongeveer gelijk gebleven. De meeste leerlingen in het leerlingenvervoer worden nog steeds naar school gebracht met de taxibus. De eerdere versies van de Monitor Leerlingenvervoer ontving u op 7 december 2022, 24 februari 2023, 23 juni 2023, 8 september 2023 en 17 januari 2024 als onderdeel van de vorige kwartaalbrief onderwijs. De monitor is ontwikkeld met als doel om de beschikbare data over leerlingenvervoer overzichtelijk te kunnen delen en duiden. Zolang de druk op het leerlingenvervoer hoog blijft, ontvangt u vier keer per jaar de kwartaalcijfers over leerlingenvervoer in Utrecht. De volgende monitor, met daarin de cijfers tot en met maart, sturen we met de volgende kwartaalbrief mee.

- *Klankbordgroepen leerlingenvervoer en participatie ouders, kinderen en jongeren*

Om ouders en scholen te betrekken en informeren over beleidsontwikkelingen en de uitvoering van het leerlingenvervoer raadplegen we een ouder- en een schoolklankbordgroep. De klankbordgroepen komen ieder kwartaal (vaak gezamenlijk) bijeen. De bijeenkomsten worden door onderwijsprofessionals goed bezocht. We zetten ons in om de betrokkenheid van ouders te vergroten door duidelijke planning en heldere communicatie. Via de scholen maken we de klankbordgroep en het belang van hun inbreng bekend onder ouders. De bijeenkomsten vinden plaats op locaties en tijdstippen die het bereik onder ouders vergroten.

Naast ouderparticipatie onderzoeken we leerlingenparticipatie. Zoals aangegeven in het commissiedebat VOWE van 14 maart jl. is de eerste stap het benaderen van leerlingenraden op scholen. We zullen uw raad in een volgende kwartaalbrief informeren over de voortgang van ouder- en leerlingenparticipatie.

- *Verlenging contract Willemse-de Koning leerlingenvervoer*

De gemeente Utrecht heeft met Willemse-de Koning Groep BV (WdK) de overeenkomst voor het leerlingenvervoer gesloten. Deze overeenkomst eindigt van rechtswege per 31 juli 2023, maar de duur kan door de gemeente Utrecht eenzijdig onder gelijkblijvende voorwaarden voor twee maal twee jaar verlengd worden. Van deze eerste verlengingsoptie maken we momenteel gebruik. De einddatum van de eerste verlenging is 31 juli 2025. Het voornemen is om gebruik te maken van deze tweede verlengingsoptie vanwege de continuïteit van het Utrechtse leerlingenvervoer, de financiën en de duurzaamheid van het wagenpark van WdK. De einddatum van de tweede verlenging is 31 juli 2027. Zoals aangegeven in het commissiedebat VOWE van 14 maart jl. zullen we eind 2024 beginnen met de opstart van de nieuwe aanbestedingsprocedure.

Voortijdig schoolverlaten

- *Voorlopige cijfers 2022-2023*

Het aantal voortijdig schoolverlaters (vsv’ers) in de stad Utrecht is ten opzichte van vorig jaar gedaald van 2,25% naar 2,17%. Op een totaal van 23.511 studenten zijn er 511 jongeren uit de stad Utrecht die voortijdig het onderwijs hebben verlaten. Dit blijkt uit de voorlopige vsv-cijfers van het schooljaar 2022-2023 die het ministerie van OCW op 5 maart jl. bekend maakte. Dit betekent dat we als stad een daling hebben ingezet nadat het aantal vsv'ers in 2021-2022 was gestegen. Landelijk zien we een minimale stijging van het aantal vsv'ers, van 2,37% naar 2,38%. Vergeleken met het landelijke gemiddelde (2,38%) hebben we in de stad Utrecht met 2,17% een minder hoog percentage vsv'ers.

Wat opvalt in de nieuwe cijfers is de stijging van vsv’ers in het voortgezet onderwijs, met name in het voortgezet algemeen volwassenonderwijs (vavo). Het betreft veelal studenten waarbij er sprake is van persoonlijke problematiek (o.a. psychische problemen, geen vaste woonplaats, life events) en jongeren die een langere periode geen onderwijs hebben gevolgd. Vanwege de hogere uitval die zichtbaar was in 2023 is er een analyse gemaakt. Op basis daarvan zijn er afspraken gemaakt tussen het doorstroompunt (Leerlingzaken) en het vavo, zoals een extra interventie in maart waarbij het doorstroompunt middels huisbezoeken studenten met hoog verzuim benadert om de schoolgang zoveel mogelijk te hervatten in aanloop naar het examen. Ook is er afgesproken om extra in te zetten vanuit het buurtteam mbo en meer aandacht te hebben voor een goede overdracht vanuit het v(s)o.

In het middelbaar beroepsonderwijs zien we in totaliteit een daling ten opzichte van vorig jaar. Als we inzoomen op het mbo, dan zien we bij mbo 1 (entree) een procentuele stijging van het aantal vsv'ers ten opzichte van vorig jaar. Het betreft een kwetsbare doelgroep waar we als stad intensief op inzetten en waarbij de goede samenwerking met de mbo-instellingen cruciaal is.

- *Oorzaken van voortijdig schoolverlaten*

Over het algemeen zijn de structurele oorzaken van vsv, zoals persoonlijke problematiek, een niet passende studiekeuze, onvoldoende beroeps- en studievaardigheden en de krappe arbeidsmarkt de voornaamste redenen voor uitval. De mentale gezondheid van jongeren blijft ook nog steeds een aandachtspunt. Verder zien we dat het missen van een sociaal netwerk of het beschikken over weinig hulpbronnen bovenstaande oorzaken kan versterken. Er is dan ook een nauwe en goede samenwerking met het buurtteam mbo en daarnaast wordt er op een aantal plekken in de stad gekeken naar een samenwerking tussen opleidingen en het Jongerenwerk (JOU).

In 2023 is er vanuit het regionale vsv programma ruimte gecreëerd om de oriëntatiemogelijkheden op de mbo-instellingen uit te breiden. Zo is er een havistenklas en een oriëntatiejaar gestart en is er onderling een goede samenwerking waarbij kennis en ervaringen worden uitgewisseld.
Binnen de mbo-instellingen wordt er daarnaast ingezet op een positieve gezondheid middels bijvoorbeeld een positieve schoolaanpak, en er is ook op plekken een team ‘student en welzijn’ ontstaan ter ondersteuning van zowel de onderwijsteams als ook de individuele student. Naast bovenstaande structurele oorzaken wordt het taal- en rekenniveau van studenten ook als een oorzaak gezien voor het stijgen van de uitval. Initiatieven die ontstaan zijn op basis van deze signalen zijn o.a. een regiegroep basisvaardigheden, waarbij er bibliotheken op academies worden gerealiseerd. Er wordt vanuit de mbo-instellingen nieuw beleid gemaakt op taal en er wordt een samenwerking gezocht met o.a. de Hogeschool Utrecht (lectoraat meertaligheid). Binnen de regio wordt er bijvoorbeeld ingezet op een taalberoepspad met als doel om studentsucces te verhogen voor de specifieke groep studenten die vanwege hun taalbarrières nog onvoldoende in staat zijn om hun doelen te behalen en een opleiding met een startkwalificatie af te ronden.

De mbo-instellingen geven ook aan de komende jaren meer te willen inzetten op de professionalisering van medewerkers, onderwijsteams en begeleiders. Denk hierbij aan het versterken van de pedagogische en didactische vaardigheden, maar ook het signaleren en opvolgen van persoonlijke problematiek en bewustwording van factoren die van invloed zijn op het welzijn en het gedrag van studenten. Zo wordt er bijvoorbeeld gedurende de eerste 10 weken van het nieuwe schooljaar door docenten extra aandacht besteed aan de studenten die nieuw gestart zijn op het mbo, ook wel startcoaching genoemd.

- *Relatie met de werkagenda UOA*

De Utrechtse mbo’s zijn partner binnen de Utrechtse Onderwijsagenda (UOA). In de werkagenda van de UOA 2024-2027 staan stevige ambities op onder meer het gebied van mentale gezondheid, versterking van basisvaardigheden en doorlopende ontwikkellijn en de overgang van school naar werk. Via de UOA ontstaan extra kansen om verbindingen te leggen met andere onderwijsinstellingen, zoals het voortgezet onderwijs, om gezamenlijk en integraal een doorlopende aanpak op de gesignaleerde problematiek te kunnen ontwikkelen.

Alle jongeren in de stad die het onderwijs verlaten zijn bij team Leerlingzaken van de gemeente Utrecht in beeld. Waar nodig/gewenst vindt er begeleiding plaats bij het vinden of behouden van een voor hen passende plek. We blijven ons onverminderd inzetten vanuit de samenwerkingsstructuur die

we hebben met het voortgezet onderwijs en de mbo-instellingen. Maar ook vanuit de stedelijke outreachende Focus aanpak waarbij we Utrechtse jongeren tussen de 18-23 jaar die geen opleiding (meer) volgen en geen startkwalificatie hebben behaald benaderen en begeleiden.

Zodra wij de definitieve cijfers voortijdig schoolverlaten van 2022-2023 ontvangen, zullen wij uw raad daarover informeren. Dit doen we in een voortgangsrapportage met daarin de definitieve cijfers voortijdig schoolverlaten 2022-2023 en het jaarverslag van Leerlingzaken 2023-2024 die u in Q1 2025 zult ontvangen.

Sociale veiligheid
Op 14 februari jl. hebben we een bijeenkomst rondom grensoverschrijdend gedrag van ouders en leerlingen georganiseerd voor scholen in Leidsche Rijn. De bijeenkomst ging over de omgang met een uitdagende groep ouders en leerlingen binnen de school. Er waren schoolleiders en leerkrachten uit het primair en voortgezet onderwijs aanwezig. Tijdens de bijeenkomst hebben de scholen hun zorgen kunnen delen over gedrag van ouders en leerlingen en zijn ervaringen en oplossingsrichtingen met elkaar gedeeld. Samen met de scholen en de adviseurs van veiligheid onderzoeken we hoe we een vervolg kunnen geven aan de bijeenkomst, en of een gezamenlijke aanpak mogelijk is. Indien hier relevante ontwikkelingen zijn, informeren wij u daarover in een volgende kwartaalbrief.

City Deal Kennis Maken
Sinds vorig jaar neemt Utrecht met de kennisinstellingen (mbo, hbo en wo) deel aan de City Deal Kennis Maken (CDKM) met als doel onderzoekers, docenten en studenten te betrekken bij het oplossen van maatschappelijke opgaven. Enerzijds om als stad te profiteren van de beschikbare kennis in de stad en anderzijds om de stad als leeromgeving aan te bieden aan studenten. Vanuit deze gedachte zijn de eerste activiteiten gestart en werken de studenten in de wijk Overvecht samen met de partners uit de wijk aan het verbeteren van bestaanszekerheid. Onder andere ondersteunen studenten samen met stagebureau Overvecht (startende) ondernemers. Ook gaan studenten in hun eigen omgeving in gesprek met jongeren die startend ondernemer zijn over waar zij tegenaan lopen in hun ondernemerschap. Tevens hebben studenten in gezondheidscentrum Amazone een plek gevonden van waaruit ze werken aan een gezonde en verbonden stad. De eerste geluiden uit de wijk van inwoners en studenten zijn positief.

Bibliotheekvoorzieningen en overgang naar wettelijke zorgplicht
Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) bereidt zich met een SPUK regeling voor op de invoering van de voorgenomen wettelijke zorgplicht bibliotheekfunctie. Deze zorgplicht houdt in dat elke gemeente verplicht is om een bibliotheekfunctie te hebben. In de eerste aanvraagronde voor deze SPUK regeling (juni 2023) heeft de gemeente Utrecht namens de bibliotheek Utrecht, in het kader van ongelijk investeren voor gelijke kansen voor het maximale aantal van vier vestigingen een aanvraag ingediend voor de wijken waar de maatschappelijke behoefte en urgentie het grootst is. Dit betreft: Leidsche Rijn Centrum, Kanaleneiland, Hoograven en Overvecht. De aanvragen zijn gericht op het verruimen van openingstijden, het verbeteren van faciliteiten en het intensiveren van het wijkprogramma. Helaas zijn de aanvragen door het Rijk afgewezen aangezien er ruim boven het beschikbare budget is aangevraagd en voorrang is gegeven aan aanvragen van gemeenten met het hoogste aantal punten op kenmerken als gemiddelde afstand tot een bibliotheek, onderwijsachterstand, sociaaleconomische status en het percentage laaggeletterdheid.

Tijdens de tweede aanvraagronde zijn de oorspronkelijke aanvragen opnieuw ingediend. Op 14 maart jl. heeft de gemeente tot grote vreugde van gemeente en bibliotheek bericht ontvangen dat alle vier

de aanvragen alsnog zijn gehonoreerd. Het extra geld, ruim 800.000 euro, maakt het mogelijk dat de vier wijkbibliotheken Hoograven, Kanaleneiland, Leidsche Rijn Centrum en Overvecht vanaf september 2024 wekelijks tien uur extra open zijn. Bovendien zullen aanvullende activiteiten en verdere samenwerking met de wijken in de loop van 2025 worden geïntroduceerd, zoals het versterken van de doorstroom van kinderen vanuit de Bibliotheek op school naar de wijkbibliotheek, extra studieplekken voor scholieren en meer duurzame samenwerking met bewoners en buurtverenigingen om samen de bibliotheek nog meer van, met en door de wijk te maken.

Deel B. Onderwijshuisvesting

Voor een aantal onderwerpen is toegezegd dat we hierop terugkomen in de kwartaalbrief onderwijs. Het gaat om de onderwerpen: netcongestie, prijsontwikkeling in de bouw, controle MUWI vloeren, brede voorziening in Kanaleneiland en Hart van Noord, VO afspraken en voortgang IHP onderwijs (met daarbij aandacht voor prognosepeildatum speciaal onderwijs). Daarnaast gaan we in deze brief in de gerealiseerde projecten, waaronder Academie 10 en de International School Utrecht (ISU). Over groene schoolpleinen wordt u via een aparte raadsbrief geïnformeerd.

Netcongestie

Netcongestie is een steeds belangrijkere factor om rekening mee te houden bij de realisatie van projecten. Dat geldt ook voor de realisatie van scholen. Nieuwbouwprojecten met een grootverbruik aansluiting krijgen al geen nieuwe aansluiting meer en ook voor renovaties wordt het steeds moeilijker om deze gasloos op te leveren. Stedin heeft aangegeven voorlopig geen flexcontracten te gaan aanbieden. Er wordt gemeentebreed druk gezocht naar mogelijke alternatieven, waaronder tijdelijk langer op gas blijven, hierover ontvang u in Q2 een raadsbrief. Wanneer oplossingen uitblijven, worden projecten mogelijk (tijdelijk) stilgelegd, waardoor onze wettelijke taak om tijdig in voldoende goede onderwijshuisvesting te voorzien onder druk kan komen te staan. Bij het opstellen van het Integraal Huisvestingsplan 2026-2041 zullen we de laatste inzichten en mogelijk oplossingen meenemen.

Prijsontwikkelingen in de bouw

Recent ontvangen aanbestedingsresultaten laten helaas nog immer de volgende trend zien:

- De hoeveelheid inschrijvers blijft laag;
- Hogere inschrijvingen dan geraamd door schaarste aan materialen, gekwalificeerd mensen en organisaties voor de uitvoering.

Om te kunnen blijven voldoen aan onze wettelijke taak nemen wij deze inzichten ook mee in de herijking van de normbedragen ten behoeve van het IHP 2026-2041 daar een kanteling in deze trend nog niet zichtbaar is.

Controle MUWI Vloeren

Nadat bij een Rotterdamse school een vulelement uit een zogenaamde MuWi vloer naar beneden was gevallen, hebben wij – tezamen met andere gemeenten - afgelopen zomer van het Ministerie van Binnenlandse zaken het verzoek ontvangen om te inventariseren of er schoolgebouwen en gymzalen zijn gebouwd volgens het MuWi-systeem. Het MuWi-systeem is in Nederland toegepast van 1951 tot en met 1973, waarbij de vloer bestaat uit betonnen balkjes waartussen betonnen vulelementen zijn geplaatst.

Naar aanleiding van dit verzoek hebben wij de schoolbesturen gevraagd een inventarisatie en inspectie uit te voeren in de gebouwen en gymzalen die juridisch eigendom zijn van de schoolbesturen. Ook zijn de schoolgebouwen en gymzalen in eigendom van de gemeente geïnspecteerd. Bij deze inspecties zijn géén schades of gebreken geconstateerd.

Brede voorzieningen in Kanaleneiland en Hart van Noord
De beoogde fusie van drie basisscholen De Zeven Gaven (KSU), De Lukasschool (PCOU Willibrord) en De Panda (SPO Utrecht) heeft een effect op de huisvestingssituatie van de scholen in Hart van Noord. In de Bijlage financiële gevolgen van de Utrechtse Onderwijsagenda (UOA) 2024-2027 staat onder A14: “We streven naar het realiseren van 3 buurtscholen in 2027", waarvoor budget is gereserveerd. Hart van Noord zou de eerste buurtschool zijn. De financiering is echter afhankelijk van besluitvorming van het raadsvoorstel UOA en besluitvorming over de VJN 2024. Zoals vermeld in het raadsvoorstel van de UOA is dit onder voorbehoud van de besluitvorming in het licht van de actuele financiële situatie en de bezuinigingsopgave ten gevolge hiervan.

Bij de huisvestingssituatie van Hart van Noord wordt er gekeken naar verdere verbreding van functies van het gebouw als ook de verduurzamingsopgave van het gebouw. Zo biedt dit kansen om mee te groeien met de wensen van de Taalschool, die momenteel ook gebruik maakt van deze locatie. Ook biedt het mogelijkheden om verdere verbreding in de kinderopvang (in combinatie met de bestaande voorschoolse educatie en BSO) mogelijk te maken, die nu ontbreekt in Kanaleneiland. We verkennen graag met u de mogelijkheden voor het aanbieden van basisonderwijs, voorschoolse educatie, kinderopvang en BSO onder één dak in Hart van Noord.

VO Herijkingsopgave
Op dit moment wordt gewerkt aan de herijking van de stadsbrede huisvestingsafspraken in het voortgezet onderwijs. Dit omdat het afgelopen jaar het onderwijslandschap is veranderd. Zo is er door het ministerie goedkeuring verleend om te starten met een nieuwe school, te weten Al Amana VO. Aanleiding daarnaast is ook dat bestaande besturen zoals de Willibrord, de NUOVO en de Passie ten behoeve van deze herijking een aantal voorstellen tot wijziging hebben gedaan. De gevraagde herijking van de VO-afspraken raakt bovendien de (gebieds)ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld in Merwedekanaalzone, Overvecht en Hinderstein. We verwachten hier na de zomer een besluit over te kunnen nemen over deze herijking en deze met uw raad- in combinatie met de besluitvorming van het nieuwe Integraal Huisvestingsplan- aan het einde van het jaar te delen.

Voortgang IHP onderwijs Als gemeente moeten we tijdig voorzien in voldoende, kwalitatief goede én gezonde schoolgebouwen voor alle Utrechtse leerlingen. Het is daarom van belang om de toekomstige onderwijs-huisvestingsbehoefte in een meerjarenperspectief te plaatsen. Omdat het huidige meerjarenplan in 2025 afloopt, is gestart aan het nieuwe integraal huisvestingsplan onderwijs. U ontvangt in Q2 een contourenbrief waarin wordt aangegeven welke stappen we zetten om te komen tot dit nieuwe IHP en hoe we invulling willen geven aan de verschillende ambities die door uw raad meegegeven zijn. We schetsen daarbij de contouren en dilemma’s en geven daarbij de financiële implicaties en haalbaarheid hiervan aan.

Prognosepeildatum speciaal onderwijs
Voor de leerlingenprognoses geldt dat we werken met een peildatum van 1 oktober, omdat op dat moment de instroom van leerlingen in het reguliere onderwijs voor dat jaar in principe vaststaat. Deze leerlingenprognoses zijn leidend bij het toekennen van onderwijsvoorzieningen. Voor speciaal onderwijs geldt echter dat zij te maken hebben met zij-instroom van leerlingen gedurende het gehele schooljaar, waardoor de peildatum in oktober geen realistisch beeld geeft van de bezettingsgraad van het speciaal onderwijs.

Recent is daarom in opdracht van gemeente en enkele schoolbesturen onderzocht of het wijzigen van de peildatum naar een later moment een oplossing zou kunnen zijn. Uit dat onderzoek komt echter naar voren dat de gevolgen van het aanpassen van de teldatum (het meetmoment) te weinig concreet zijn om tot een wijziging van het telmoment over te gaan. Dit zorgt ervoor dat we op zoek moeten naar een alternatieve werkwijze die meer recht doet aan het specifieke karakter van de leerlingeninstroom in het van speciaal onderwijs. We zijn hierover met schoolbesturen en de betrokken samenwerkingsverbanden in gesprek.

Stand van zaken projecten

- *Opening Academie Tien*

Academie Tien is in december 2023 opgeleverd en in gebruik genomen door het schoolbestuur. De sportverenigingen nemen de sporthal in 2024 in gebruik. De feestelijke opening van het gebouw is op 24 april 2024. De oorspronkelijke oplevertermijn voor Academie 10 was in de zomer van 2023. Omdat de aannemer deze opleverdatum niet gehaald heeft, hebben zowel de gemeente als het schoolbestuur extra kosten gemaakt, deze kunnen wij in beginsel contractueel verhalen op de aannemer. Zo zijn bijvoorbeeld twee extra noodlokalen geplaatst op het terrein van Philip Guldenhof. De gemeente is in gesprek met de aannemer en de architect over de extra gemaakte kosten en de ontvangen tegenclaim van de aannemer op de gemeente die bouwheer is van dit project. Wij verwachten geen overschrijding op dit project ondanks de te late oplevering, daar deze vertraging onder verantwoordelijkheid van de aannemer valt.

- *Opening Onder de Bogen 2*

Het tweede gebouw van Onder de Bogen is eind 2023 opgeleverd. Op 29 januari jl. is de school feestelijk geopend.

- *Opening Sportcampus Leidsche Rijn*

Het derde en laatste deel van de verbouwing en verduurzaming van de Sportcampus is klaar. Het gebouw is daarmee zelfvoorzienend in warmte en volledig energieneutraal. Naast het plaatsen van de ondergrondse waterbakken, de zonnepanelen en zonnecollectoren is ook het terrein rondom het gebouw opnieuw aangelegd met veel groen. Om te vieren dat het gebouw helemaal klaar is, is er op 28 februari jl. een feestelijk moment georganiseerd.

- *Oplevering Kindcentrum Willibrord*

Het gebouw waarin Wijs! is gehuisvest is na oplevering in de krokusvakantie gestart met onderwijs in de vernieuwde locatie.

- *Start bouw Mytylschool Ariane de Ranitz (voorheen De Kleine Prins)*

Vrijdag 1 maart jl. is de start van de bouw van de vervangende nieuwbouw van de Ariane de Ranitz (voorheen de naam De Kleine Prins) gevierd. Samen met het bouwteam en alle kinderen van de school is het bouwbord onthuld. Het project heeft een lange aanloop gehad vanwege de ontwikkelingen in het ontwikkelgebied Maarschalkerweerd Noord.
Om het onderwijs doorgang te laten vinden, vindt de bouw van de school gefaseerd plaats. Vanwege de speciale doelgroep, is tijdelijke huisvesting naar een andere locatie namelijk niet mogelijk. Verwachting is dat het schoolgebouw in de zomer van 2025 wordt opgeleverd.

- *Cartesius – kindcentrum en sporthal*

We zijn druk bezig met de bouwvoorbereidingsfase Kindcentrum en Sporthal Cartesius. De aanvraag omgevingsvergunning loopt en goedkeuring wordt binnenkort verwacht. Er is momenteel sprake van vertraging in de planning als gevolg van netcongestie en onderzoek naar mogelijke alternatieve stroomaansluitingen.

- *Merwedekanaalzone – basisschool blok 12*

Op dit moment worden de laatste puntjes op de i gezet met betrekking tot het voorlopig ontwerp van de basisschool inclusief gymzaal, waarna verder zal worden gegaan met het definitief ontwerp. In blok 12 worden tegelijkertijd ook woningen gebouwd. Dit vraagt van beide ontwikkelende partijen een zorgvuldige en goede afstemming in de bouwplanning.

- *MFA Weide Wereld*

Voor MFA Weide Wereld geldt dat er een verschil van mening bestaat tussen de gemeente en de aannemer over de installaties die moeten worden gerealiseerd. Daarom is een onafhankelijk deskundige gevraagd om bindende uitspraak hierover te doen. Voorgaande leidt ertoe dat wij naar verwachting minimaal zes maanden vertraging oplopen in dit project als ook in de realisatie van de Landschapsbaan. De bewoners zijn hierover geïnformeerd middels een wijkbericht.

- *International School Utrecht*

Onlangs bent u geïnformeerd over de stand van zaken rondom de aanbesteding nieuwbouw ISUtrecht. In voorgaande kwartaalbrief bent u meegenomen in de laatste stand van zaken aangaande de marktconsultatie en gesprekken met Provincie. Hierin zijn geen nieuwe ontwikkelingen te vermelden, deze verwachten wij in kwartaalbrief Q2 met uw raad te kunnen delen.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Utrechtse Onderwijsagenda 2024 - 2027

Beleidsveld	Onderwijs
Organisatieonderdeel	Maatschappelijke Ontwikkeling
Opsteller	Marianne van Teunenbroek en Ruth ten Hove
Kenmerk	12085898
Vergaderdatum Raad	Volgt
Referendabel	Nee
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1) In te stemmen met de inhoudelijke lijn van de Utrechtse Onderwijsagenda - Werkagenda 2024-2027 met daarin de vijf hoofdthema's:
   a. *Sociaal-emotionele ontwikkeling*: We ondersteunen kinderen bij het ontwikkelen van hun eigen persoonlijkheid én veerkracht. Hierdoor zijn ze beter in staat om met tegenslag om te gaan en een eigen weg te vinden in de maatschappij, juist ook voor wie dit niet vanzelfsprekend is.
   b. *Stevige basis voor ontwikkeling*: Basisvaardigheden zijn essentieel om mee te doen in de maatschappij. Deze staan echter onder druk, vooral in de buurten waar de kansen van kinderen lager zijn dan gemiddeld. We werken samen om de basisvaardigheden voor alle Utrechtse kinderen op niveau te krijgen.
   c. *Flexibel samenwerken en huisvesten*: Gebouwen moeten toegankelijk zijn voor alle kinderen. Inclusief (ver)bouwen wordt daarom ons streven, zodat steeds meer kinderen en jongeren kunnen opgroeien en naar school kunnen in de wijk waar zij wonen. Ook verlagen we de drempel en verbeteren we de toegankelijkheid van voorzieningen zodat deze beter vindbaar zijn. Door flexibel (ver)bouwen zorgen we dat voorzieningen optimaal benut worden. Hierdoor bereiken we meer kinderen voor wie meedoen niet vanzelfsprekend is.
   d. *Versterking van de professional*: Voldoende onderwijsprofessionals zijn dé motor achter gelijke kansen. Gelet op de uitdaging die het tekort aan onderwijsprofessionals biedt, is samenwerking en solidariteit binnen de Utrechtse Onderwijs Agenda belangrijk. Elke leerling, ongeacht de school of buurt, verdient toegang tot voldoende docenten. We zetten daarom de ambities van Utrecht Leert stevig door, met als doel het terugdringen van het tekort aan onderwijsprofessionals en het ondersteunen van de ontwikkeling van onderwijsprofessionals. Tegelijkertijd ondersteunen we samenwerking tussen sectoren om, zelfs bij beperkte beschikbaarheid, de kwaliteit van het onderwijs te handhaven.
   e. *Doorlopende ontwikkellijn*: De ontwikkeling van kinderen moet leidend zijn, niet het systeem of de route die is uitgestippeld. Drempels halen we daarom zo veel mogelijk weg en overgangen worden flexibeler. Leidend moet zijn wat nodig is, niet wat er binnen het systeem past.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Samenvatting
Het college stelt de raad voor om in te stemmen met de inhoudelijke lijn van de Utrechtse Onderwijs Agenda (UOA) 2024-2027. Dit is de tweede meerjarige agenda die door de UOA-partners is ontwikkeld. De agenda vertaalt de Koers voor 2040 naar concrete ambities voor het Utrechtse onderwijs en laat zien welke doelen, ambities en resultaten de komende periode nagestreefd worden.

Context
Gemeenten hebben de wettelijke opdracht om jaarlijks te overleggen met schoolbesturen en kinderopvangorganisaties over het bevorderen van integratie, het voorkomen van segregatie, het bestrijden van onderwijsachterstanden en de inschrijving en toelating. Dit overleg staat in de wet genoemd als Lokaal Educatieve Agenda (LEA). Als afgeleide daarvan noemen wij dit in Utrecht de Utrechtse Onderwijs Agenda (UOA). Het doel van dit netwerk en de bijbehorende werkagenda is voor gemeente en onderwijspartners in de stad om op basis van wederkerigheid en gelijkwaardigheid te komen tot gezamenlijke afspraken over het onderwijsbeleid en om vanuit die gezamenlijkheid kwalitatief hoogwaardige onderwijs(voorzieningen) te bieden aan de Utrechtse jeugd.

In het coalitieakkoord 2022-2026 schetst het college hoge ambities voor het Utrechtse onderwijs, en benoemt dat deze ambities verder uitgewerkt worden met de deelnemers van de UOA. De UOA is geen organisatie, het is een netwerksamenwerking van de gemeente en Utrechtse onderwijspartijen. In de UOA zijn de bestuurders van gemeente, de voorschoolse educatie, het primair, voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs vertegenwoordigd, evenals de bestuurders van de lerarenopleidingen en de samenwerkingsverbanden passend onderwijs. Zij werken met elkaar samen op basis van een vastgestelde meerjarenagenda.

In 2022 is de Koers voor 2040 ontwikkeld: de ambitie van de UOA voor de lange termijn. De agenda van de UOA is overkoepelend voor andere onderwijsagenda's in de stad en zorgt via haar leden voor goede verbindingen. De vorige agenda beschreef een periode tot en met 2022. De nu voorliggende UOA-agenda 2024 – 2027 markeert de start van een volgende periode en is ook een middel om de ambities zoals beschreven in de Koers voor 2040, te verwezenlijken.

Om te kunnen voldoen aan de behoefte aan meer concrete en uitgewerkte ambities, is het noodzakelijk om het financiële overzicht te herijken. Om dit te bewerkstelligen hebben we binnen de programmabegroting onderwijs, het Integraal Huisvestingsplan (IHP) en binnen Volksgezondheid gekeken naar beschikbare middelen. In dit raadsvoorstel zijn de betreffende ambities die extra investering vereisen, gekoppeld aan de bijbehorende begrotingen.

Algemeen geldt dat we alle gemeentelijke ambities dekken vanuit de huidige programmabegroting onderwijs, onder voorbehoud van de besluitvorming in het licht van de actuele financiële situatie en de bezuinigingsopgave ten gevolge daarvan. Daar waar besluitvorming plaats vindt op de programmabegroting onderwijs, heeft dit invloed op de uitvoering van de UOA agenda.

Juridische context
Het college heeft de wettelijke opdracht om regelmatig overleg te voeren met schoolbesturen en kinderopvangorganisaties over gedeelde onderwijsthema's zoals deelname aan voorschoolse educatie, het voorkomen van segregatie, het bevorderen van integratie, het bestrijden van onderwijsachterstanden en de afstemming over inschrijvings- en toelatingsprocedures. De oorsprong hiervan ligt bij de wet op het primair onderwijs (WPO art. 161) en in de wet op het voorgezet onderwijs (WVO art. 3.42).

De UOA 2024-2027 is ontwikkeld voor en door Utrechtse onderwijs- en jeugdprofessionals en ook ouders, leerlingen, onderwijsprofessionals en studenten hebben input kunnen leveren. Het is daarmee niet alleen een bestuurlijk document en wijkt daarmee af van onze standaard voor beleidsdocumenten.

Het college is op basis van de wetgeving bevoegdheid om afspraken met schoolbesturen te maken. De Utrechtse Onderwijsagenda 2024-2027 heeft kenmerken van een beleidsnota en past als zodanig in het kader van Sturen en Verantwoorden. De UOA vertaalt de gezamenlijke ambities van het college en de onderwijspartners zoals eerder benoemd voor het Utrechtse onderwijs naar ambitieuze

doelstellingen voor de komende vier jaar. Om die reden hecht het college er waarde aan dat de raad instemt met de inhoudelijke lijn van de UOA 2024-2027 omdat dit zo wezenlijk en kaderstellend is voor de koers van alle onderwijspartners en de gemeente gezamenlijk.

Beslistermijn
Het is noodzakelijk om spoedig duidelijkheid te bieden aan schoolbesturen, aangezien de besturen hun strategische beleidsplannen afstemmen op de afspraken in voorliggende werkagenda.

Beoogd effect
De Utrechtse onderwijspartners hebben een duidelijke gezamenlijk ambitie zoals verwoord in de Koers 2040: in 2040 is er één doorlopende ontwikkellijn voor ieder kind in Utrecht. De Utrechtse onderwijspartners werken in netwerkverband effectief samen aan doelen voor de komende vier jaar en zetten stappen om de Koers voor 2040 te verwezenlijken. De beoogde effecten zijn verwoord per thema in de Utrechtse Onderwijsagenda 2024-2027.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad
2019: *Raadsvoorstel en raadsbrief Utrechtse Onderwijs Agenda 2019 –2022 'Utrecht groeit met je mee'*
2022: *Raadsbrief over eind werkagenda 2019-2022 en aanbieden Koersdocument het Utrechtse onderwijs in 2040*
26 juni 2023: Ingetrokken Raadsvoorstel UOA 2023 – 2026 aangeboden
5 oktober 2023: Toezegging: nieuw raadsvoorstel UOA 2023-2026
Het college is verzocht om de agenda meer in lijn te brengen met wettelijke taken in de Lokaal Educatieve Agenda, waaronder zaken als kansengelijkheid, segregatie, inclusie en het bestrijden van onderwijsachterstanden. Ook lag er een behoefte aan meer verbinding met de uitgangspunten van het coalitieakkoord 2022-2026 en aan meer concrete en uitgewerkte ambities. Vanwege de uitvoerbaarheid is de periode die de agenda beslaat aangepast naar 2024-2027.

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	In te stemmen met de inhoudelijke lijn van de Utrechtse Onderwijs Agenda - Werkagenda 2024-2027 met daarin de vijf hoofdthema's: a. *Sociaal-emotionele ontwikkeling*: We ondersteunen kinderen bij het ontwikkelen van hun eigen persoonlijkheid én veerkracht. Hierdoor zijn ze beter in staat om met tegenslag om te gaan en een eigen weg te vinden in de maatschappij, juist ook voor wie dit niet vanzelfsprekend is. b. *Stevige basis voor ontwikkeling*: Basisvaardigheden zijn essentieel om mee te doen in de maatschappij. Deze staan echter onder druk, vooral in de buurten waar de kansen van kinderen lager zijn dan gemiddeld. We werken samen om de basisvaardigheden voor alle Utrechtse kinderen op niveau te krijgen. c. *Flexibel samenwerken en huisvesten*: Gebouwen moeten toegankelijk zijn voor alle kinderen. Inclusief (ver)bouwen wordt daarom ons streven, zodat steeds meer kinderen en jongeren kunnen opgroeien en naar school kunnen in de wijk waar zij wonen. Ook verlagen we de drempel en verbeteren we de toegankelijkheid van voorzieningen zodat deze beter vindbaar zijn. Door flexibel (ver)bouwen zorgen we dat voorzieningen optimaal benut worden. Hierdoor bereiken we meer kinderen voor wie meedoen niet vanzelfsprekend is. d. *Versterking van de professional*: Voldoende onderwijsprofessionals zijn dé motor achter gelijke kansen. Gelet op de uitdaging die het tekort aan onderwijsprofessionals biedt, is samenwerking en solidariteit binnen de Utrechtse Onderwijs Agenda belangrijk. Elke leerling, ongeacht de school of buurt, verdient toegang tot voldoende docenten. We zetten daarom de ambities van Utrecht Leert stevig door, met als doel het terugdringen van het tekort aan en het ondersteunen van de ontwikkeling van onderwijsprofessionals. Tegelijkertijd ondersteunen we

	samenwerking tussen sectoren om, zelfs bij beperkte beschikbaarheid, de kwaliteit van het onderwijs te handhaven. e. *Doorlopende ontwikkellijn*: De ontwikkeling van kinderen moet leidend zijn, niet het systeem of de route die is uitgestippeld. Drempels halen we daarom zo veel mogelijk weg en overgangen worden flexibeler. Leidend moet zijn wat nodig is, niet wat er binnen het systeem past.
Argumenten	
1.1	Met de vijf thema's die zijn uitgewerkt in de Utrechtse Onderwijsagenda leveren we een belangrijke bijdrage aan onze doelstelling om in Utrecht alle kinderen en jongeren gelijke kansen en de mogelijkheid te bieden en hun talenten te ontwikkelen.
	Deze UOA 2024-2027 is de gezamenlijke visie van de onderwijspartners in de stad en verwoordt de gedeelde ambities, de grote opgaven en wat partners gezamenlijk willen bereiken voor goed onderwijs in Utrecht. Via deze UOA 2024-2027 worden ook de ambities uit het coalitieakkoord concreet gemaakt en zetten we de eerste stappen richting de toekomstvisie voor 2040 zoals eerder gedeeld met de raad in de Koers UOA 2040.
1.2	De vijf inhoudelijke thema's in de UOA zijn actueel en relevant en kunnen rekenen op breed draagvlak onder de partners.
	De inhoudelijke thema's zijn breed gedragen en afgestemd met de partners in de stad. De inzet op deze vijf thema's draagt bij aan het aanpakken van de brede uitdagingen die nú urgent zijn in het onderwijs en in de stad: het bevorderen van kansengelijkheid en inclusie en het aantrekken van voldoende onderwijs professionals.
1.3	Hiermee wordt het belang van de samenwerking tussen gemeente en onderwijspartners onderstreept, en wordt bevestigd dat het deze agenda gezamenlijke gedeelde ambities bevat van gemeente en onderwijsbesturen.
	De agenda zet onder andere in op kansengelijkheid, dit is een belangrijke prioriteit die onderschreven wordt in het coalitieakkoord. De samenwerking binnen de UOA wordt ook in het coalitieakkoord genoemd als een belangrijk middel om kansengelijkheid te bevorderen.
Kanttekeningen/Risico's	
1.1	Voor de realisatie van de doelen in de UOA zijn we afhankelijk van de gezamenlijke inspanning van de UOA-partners.
	De UOA is een netwerk, waar de gemeente één partner, gelijkwaardig aan de onderwijsinstellingen, is. In hoeverre de ambities waargemaakt worden hangt voor een groot deel af van de inzet van de Utrechtse onderwijspartners. De gemeente werkt zeer constructief met hen samen, maar kan niet eenzijdig sturen.
1.2	De financiële dekking van de ambities in de UOA is onder voorbehoud van de besluitvorming in het licht van de actuele financiële situatie en de bezuinigingsopgave ten gevolge daarvan.
	De ambities kunnen vanuit de huidige begroting Onderwijs gedekt worden. Voor de ambities die implicaties hebben voor onderwijshuisvesting geldt dat de dekking hiervoor nog bij voorjaarsnota, dan wel via het Integraal Huisvestingsplan (IHP) gevonden moet worden. Bij negatieve financiële effecten op de begroting van onderwijs, als gevolg van eventuele bezuinigingen, zal de uitvoering van de beschreven ambities onder druk komen te staan en moet er mogelijk versoberd of geschrapt worden.

Financiën

De ambities uit deze werkagenda worden gezamenlijk gedragen door de leden van de UOA. Dat wil zeggen dat alle partners (onderwijs en gemeente) zich aan de inhoud van de UOA committeren en hun (strategische meerjaren-)beleid hierop laten aansluiten en hun middelen ook volgens die lijn aanwenden. Iedere partner heeft daarbinnen zijn eigen verantwoordelijkheidsgebied en mandaat: de schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor scholen en het onderwijs dat gegeven wordt. De schoolbesturen ontwikkelen meerjarig strategisch beleid dat kaderstellend is voor de schoollocaties, die op basis van de koers van het schoolbestuur hun jaarplannen ontwikkelen. Schoolbesturen koppelen hun begroting aan dit strategisch meerjarenbeleid. In het strategische beleidsplan van SPO Utrecht staat bijvoorbeeld: '[…] Als Utrechtse onderwijspartners hebben we dit concreter gemaakt in de Utrechtse Onderwijs Agenda en uitgewerkt in een werkagenda. Wij onderschrijven deze agenda en geven er mede vorm aan.'.

De gemeente is verantwoordelijk voor (onder andere) onderwijshuisvesting en de bibliotheek. De gemeente zet daarnaast bestaande programma's in het onderwijs voort zoals Gezond Gewicht op School, het Utrechtse Beweegprogramma en de Gezonde School Aanpak.

Ambities en financieel voorbehoud

In het financiële overzicht in de bijlage van de UOA geven we per thema aan welke ambities niet bekostigd kunnen of zullen worden door de schoolbesturen, over welke bedragen het op hoofdlijnen gaat, en hoe we deze ambities willen bekostigen. Algemeen geldt dat we alle gemeentelijke ambities dekken vanuit de huidige programmabegroting onderwijs, onder voorbehoud van de besluitvorming in het licht van de actuele financiële situatie en de bezuinigingsopgave ten gevolge daarvan. Voor de ambities die implicaties hebben voor onderwijshuisvesting geldt bovendien dat de dekking hiervoor nog bij voorjaarsnota, dan wel via het Integraal Huisvestingsplan (IHP) gevonden moet worden. Eventuele negatieve effecten zouden vanaf 2025 kunnen plaatsvinden. Medio 2025 zal er een midterm review georganiseerd worden om de financiële situatie te bespreken en eventuele bijsturingen ter besluitvorming voor te leggen aan college.

Vervolg

Om de ambities uit de werkagenda te realiseren worden onder regie van de UOA de volgende stappen gezet:

1. *Projectstructuur inrichten*
   Op elk van de vijf thema's vormen we een projectteam, bestaande uit een afvaardiging van de betrokken organisaties (onderwijs en kinderopvang), bestaande netwerken en de gemeente. Dit zijn vaak mensen die werken in de praktijk, maar we zorgen ook voor verrijking met mensen vanuit kennisinstituten en beleidsadviseurs. We denken aan zo'n 4-6 mensen per projectteam, zodat we snel kunnen schakelen en handelen, maar ook genoeg capaciteit hebben om impact te maken. Aan ieder thema verbindt zich in elk geval één UOA-bestuurder die in de dagelijkse praktijk betrokken is op dit thema. Zo blijft het eigenaarschap van de werkagenda bij de UOA en kunnen we knelpunten die zich mogelijk voordoen en die vragen om een bestuurlijke oplossing aanpakken.
2. *Bestaande initiatieven en structuren inventariseren*
   De projectteams zullen zich verhouden tot bestaande initiatieven en structuren. Het is niet de bedoeling dat we met deze agenda dingen dubbel doen, maar juist versterken waar we er al mee bezig zijn. Daarvoor is het nodig om een goed overzicht te hebben van alles wat er voor initiatieven en structuren zijn in onze stad en vanuit het projectteam daarop aan te sluiten. Het projectteam kan als een aanjager en motor extra beweging brengen, zodat de initiatieven en structuren maximaal worden benut om de gezamenlijke doelstellingen en resultaten op de thema's te realiseren. Ook kunnen zij meedenken over hoe de gezamenlijk partners van de UOA de capaciteit en middelen zo kunnen richten dat er een beter resultaat wordt behaald.
3. *Uitvoeringsplannen maken*
   De projectteams zullen aan de hand van de werkagenda van de UOA jaarplannen maken met concrete doelen en bijbehorende acties.
4. *Uitvoeren en monitoren*

In het kader van monitoring organiseren we een midtermreview en een eindevaluatie aan het einde van de looptijd van de werkagenda. De uitkomsten hiervan worden gebruikt om tussentijds bij te sturen en om te verantwoorden. De uitkomsten worden gedeeld met de raad.

5. *Informeren en verantwoorden*
   Via de kwartaalbrieven onderwijs informeren we de raad over de voortgang per thema.

Participatie

Op verschillende manieren heeft participatie plaatsgevonden in het proces tot dit voorstel. Deze input is zorgvuldig meegenomen in de totstandkoming van de werkagenda 2024 – 2027.

Raadplegen

- Interviews met UOA-leden;
- Er is aan jongeren gevraagd advies te geven door hen te betrekken via leerling- en studentenraden PO en VO en de mbo-studentenraad MBO-sr030;
- Er zijn gesprekken gevoerd met de Aob, de algemene lerarenvakbond;

Co-creëren

- Twee ontwikkelkamers (werksessies) met een brede vertegenwoordiging van onderwijs, jeugd en partners

Communicatie

De voorliggende versie wordt tegelijkertijd met de publicatie van dit raadsvoorstel gedeeld met alle UOA-leden en betrokkenen bij de ontwikkeling van de UOA 2024-2027. Daarnaast organiseren we een speciale bijeenkomst over de werkagenda waar verschillende deskundigen, genodigden en de doelgroep zelf de stad Utrecht informeren over de gekozen thema's en belangrijke mijlpalen.

(Niet)Referendabel

Het betreft een raadsvoorstel ter uitvoering van een besluit van een hoger bestuursorgaan of de wetgever waaromtrent de raad geen beleidsvrijheid heeft (artikel 1:2 lid 2 onder k Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht).

Bijlagen

Bijlagen besluitvorming

- Utrechtse Onderwijsagenda 2024 – 2027

Bijlagen informatief

-

Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	Debbie Noordijk	**Datum**	8 oktober 2024
Doorkiesnummer	14030	**Kenmerk**	12087816
E-mail	debbie.noordijk@utrecht.nl	**Onderwerp**	Advies beoogde fusie scholen Hart van Noord
Bijlage(n)	-	**Beleidsveld**	Onderwijs

Geachte leden van de raad,

Op 18 januari 2024 hebben de KSU, PCOU Willibrord en SPO Utrecht ons om advies gevraagd voor de het samengaan van de basisscholen: De Zeven Gaven (KSU), De Lukasschool (PCOU Willibrord) en De Panda (SPO Utrecht) per 1 augustus 2025. Wij hebben hierop positief geadviseerd. De scholen hebben aangegeven dat hun verdere afstemmingstraject is doorlopen. Daarom sturen we u graag deze brief waarin wij u informeren over deze samenwerking in Hart van Noord.

In Hart van Noord zijn op dit moment drie scholen voor regulier primair onderwijs gevestigd. Daarnaast zijn een vestiging van De Taalschool Utrecht en voorschoolse educatie en BSO van Kind&co ludens hier gehuisvest. De afgelopen jaren loopt het totale leerlingenaantal op de drie scholen terug. De drie kleine scholen tellen momenteel ieder minder dan 200 leerlingen. De leerlingenaantallen liggen net onder of net boven de rijksopheffingsnorm van 191. Hoewel de onderwijskwaliteit op de drie scholen goed is, ervaren de scholen ook uitdagingen. Daarbij hebben de schoolbesturen in het Utrechtse Convenant uitvoering noodplannen personeelstekort G4 + Almere afgesproken zich in te spannen om het aantal kleine scholen te verminderen. De schoolbesturen van de drie scholen hebben daarom de handen ineengeslagen.

Op basis van de verkenning voor het onderwijsaanbod in Kanaleneiland Noord hebben de schoolbesturen van KSU, PCOU Willibrord en SPO Utrecht het voorgenomen besluit genomen tot een samenvoeging van de scholen De Zeven Gaven, De Lukasschool en De Panda. De schoolbesturen geven aan dat er in deze beoogde nieuwe, samengevoegde school ruimte en aandacht is voor alle geloofsovertuigingen. De identiteit en het onderwijsconcept zal vanuit de behoeften van de doelgroep worden vormgegeven. Het streven van de schoolbesturen is daarbij dat de kleine klassen binnen de school worden behouden. Het voorgenomen besluit houdt in dat De Zeven Gaven, De Lukasschool en De Panda per 1 augustus 2025 samengaan tot één nieuwe informele samenwerkingsschool. De nieuwe school wordt juridisch ondergebracht onder het bevoegd gezag van PCOU Willibrord. De drie

schoolbesturen blijven gezamenlijk betrokken bij de ontwikkeling en de aansturing van de nieuwe school.

Wij hebben om de volgende twee redenen positief geadviseerd op dit voorgenomen besluit:
- De fusie zorgt voor een toekomstbestendig onderwijsaanbod voor het dalend aantal leerlingen op deze drie scholen.
- De fusie zorgt voor een efficiëntere inzet van personeel, ruimte en middelen.

Deze fusie heeft een effect op de huisvestingssituatie van de scholen in Hart van Noord. In de Bijlage financiële gevolgen van de Utrechtse Onderwijsagenda (UOA) 2024-2027 staat onder A14: “We streven naar het realiseren van 3 buurtscholen in 2027", waarvoor budget is gereserveerd. Hart van Noord zou de eerste buurtschool zijn. Zoals vermeld in het raadsvoorstel van de UOA is dit onder voorbehoud van de besluitvorming in het licht van de actuele financiële situatie en de bezuinigingsopgave ten gevolge hiervan.

Bij het onderzoek voor de huisvesting van Hart van Noord wordt er gekeken naar verdere verbreding van functies van het gebouw als ook de verduurzamingsopgave van het gebouw. Zo biedt dit kansen om mee te groeien met de wensen van de Taalschool, die momenteel ook gebruik maakt van deze locatie. Ook biedt het mogelijkheden om verdere verbreding in de kinderopvang (in combinatie met de bestaande voorschoolse educatie en BSO) mogelijk te maken, die nu ontbreekt in Kanaleneiland. We verkennen graag met u de mogelijkheden voor het aanbieden van basisonderwijs, voorschoolse educatie, kinderopvang en BSO onder één dak in Hart van Noord.

We zijn verheugd dat de betrokken schoolbesturen deze samenwerking tot stand hebben gebracht en zien de ontwikkeling bij Hart van Noord als een mooi voorbeeld voor onze stad. Ook op andere plaatsen zien we kleine scholen naast elkaar bestaan. De ontwikkelingen in Hart van Noord kunnen anderen inspireren en uitnodigen te kijken naar eenzelfde soort oplossing en partnerschap. Het is daarom onze ambitie om vaker dergelijke samenwerkingen op te zoeken om personeel, ruimte en financiën optimaal te benutten en daarmee samen met betrokken schoolbesturen te kunnen zorgen voor toekomstbestendig onderwijs voor alle kinderen in onze gemeente.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Kleine scholen en de ontwikkeling van buurtscholen

Basisinformatie

Datum	4 Maart 2025
Gespreksleider	*Naam*
Tijd	19:30-21:00
Zaal	Stadhuishal
Werkvorm	Regulier
Portefeuillehouder	Wethouder Eerenberg
Vervolg	Wilt u nog informatie delen met raadsleden, stuur dit naar raadsinformatiebijeenkomst@utrecht.nl
Links naar	Website gemeente en facebook
Deelnemers	Naam, evt. organisatie

Programma

Presentatie(s)
Vragen raadsleden
Indieners van zienswijzen/mening van betrokkenen/deelnemers aan het woord
Vragen raadsleden
Reflectieronde

Motivatie

Het onderwerp kleine scholen (hiermee bedoelen we scholen onder of rond de Utrechtse opheffingsnorm van 191 leerlingen) komt de laatste jaren vaker voorbij als een knop om aan te draaien, o.a. in relatie tot het lerarentekort en onderwijshuisvesting. In de Utrechtse Onderwijs Agenda (UOA) is tot doel gesteld om binnen de periode 2024-2027 3 buurtscholen te realiseren, waarvan Hart van Noord (Kanaleneiland) de eerste is. Een buurtschool lijkt dan per definitie te gaan over een samenvoeging van meerdere (te) kleine scholen. Over kleine scholen en de voor- en nadelen daarvan bestaan in de stad en bij fracties verschillende beelden.
De agenderende fracties willen tijdens een Rib graag in gesprek over o.a.:

- De relatie tussen onderwijskwaliteit en de grootte van een school/ schoolklas
- Welke mogelijkheden er zijn om te komen tot minder kleine scholen, wanneer dit wenselijk wordt gevonden; is de buurtschool daarvoor een goede uitkomst en hoe verloopt zo'n proces?
- Wat dit betekent voor mogelijke nieuwe (buurt)scholen die zo ontstaan (bijv. in relatie tot de omvang van school en schoolklas)
- Welke impact hiervan verwacht kan worden op het lerarentekort en de uitdagingen binnen onderwijshuisvesting

Agendeerders

1. Hester Assen, PvdA
2. Maartje Vermeulen, GroenLinks
3. Venita Dada-Anthonij, D66
4. Mariam Al-Saqaff, VVD
5. Emma Kolenbrander, Student & Starter
6. Bert van Steeg, CDA

Wat zijn kleine scholen?

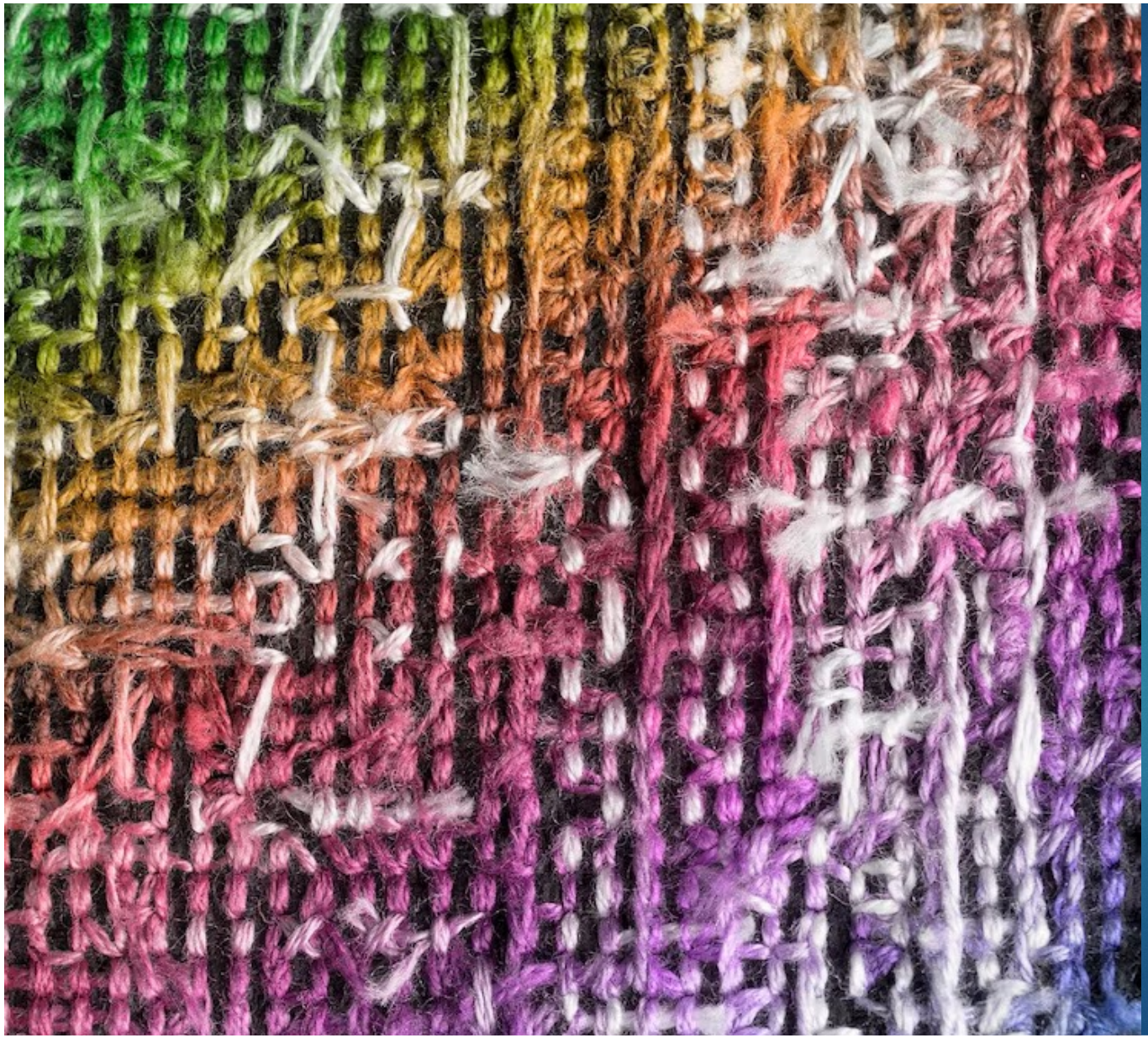

RAADSINFORMATIEBIJEENKOMST
GEMEENTERAAD UTRECHT

4 MAART 2025

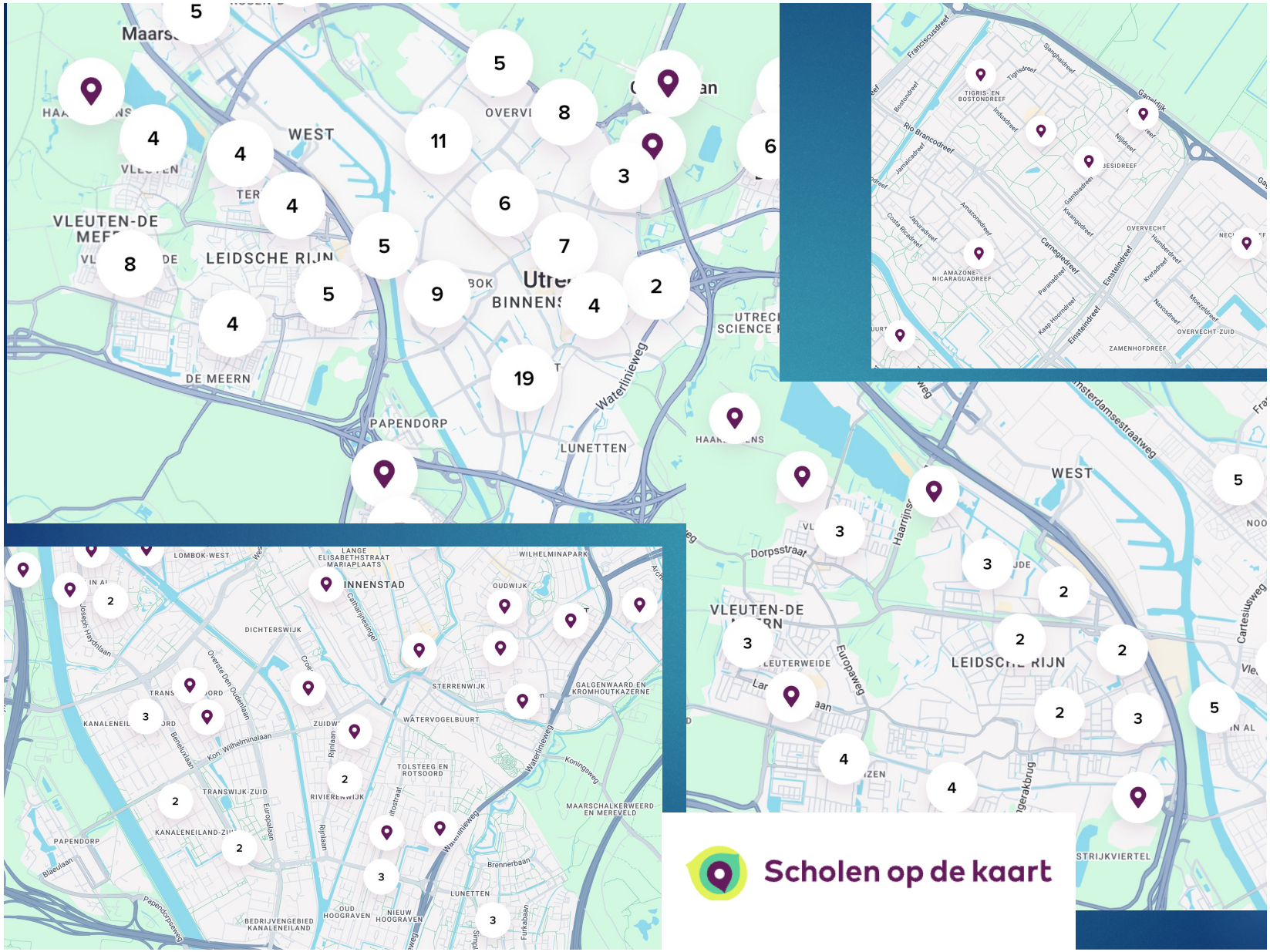
ANKO VAN HOEPEN,

NAMENS PO SCHOOLBESTUREN

Kleine scholen?

- Schoollocaties: (BRIN, nevenvestiging, dislocaties)
- Opheffingsnorm 191 (let op S(B)O, nieuwe scholen (MRVNS)
- Stichtingsnorm 316
- Kleine scholentoeslag (<145) en vaste voet
- Gemiddelde schoolgrootte
- ‘Enkele stroom, dubbele stroom, driedubbele stroom’ (250-400-600)
- Onderwijsachterstandsmiddelen
- Reisafstand
- Laatste school van de richting

104 resultaten in basisscholen

SECTOR

- (●) Basisschool
- ( ) Middelbare school

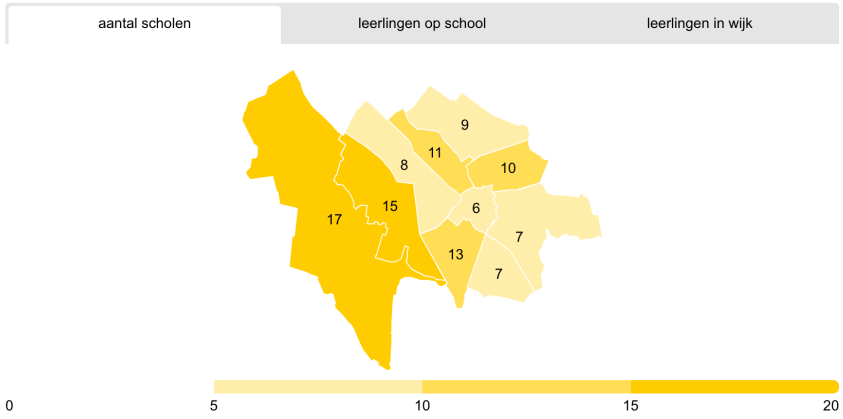
ONDERWIJSTYPE

- [ ] Basisonderwijs 92
- [ ] Speciaal basisonderwijs 3
- [ ] Speciaal onderwijs 9

DENOMINATIE

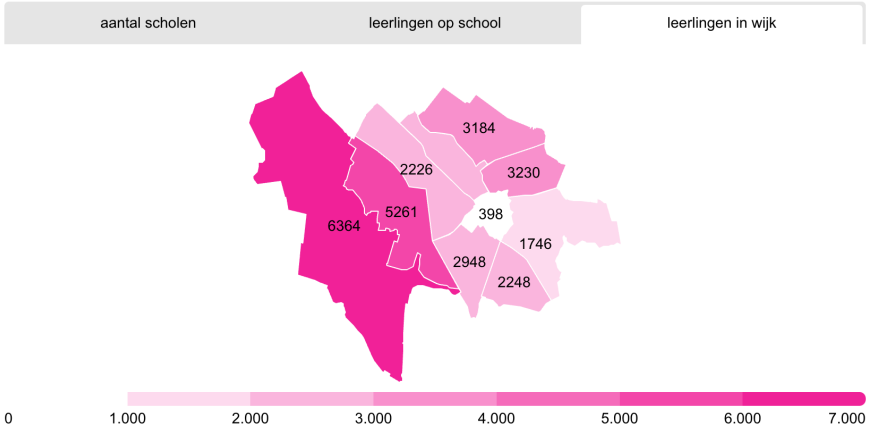
- [ ] Algemeen bijzonder 15
- [ ] Confessioneel overig 3
- [ ] Katholiek 27
- [ ] Openbaar 31
- [ ] Protestant christelijk 27
- [ ] Samenwerking 1
- [ ] Overige 0

Figuur 4: Aantal scholen en aantal leerlingen naar schoollocatie en woonlocatie

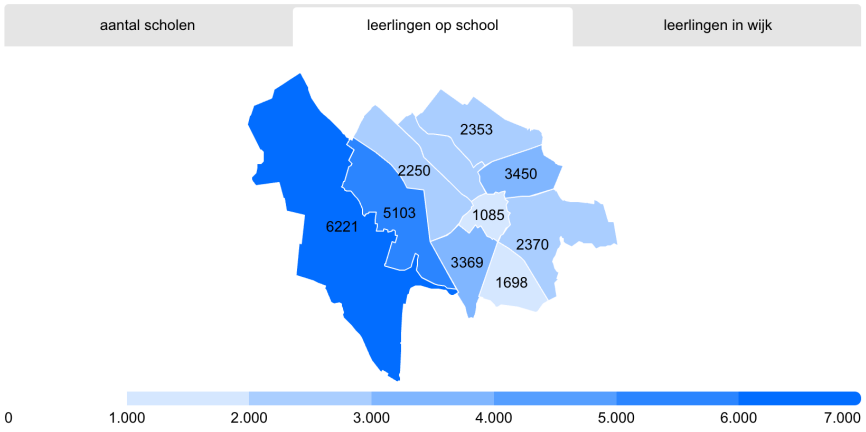
Bron: CBS Microdata, bewerking gemeente Utrecht, Oberon

Figuur 4: Aantal scholen en aantal leerlingen naar schoollocatie en woonlocatie

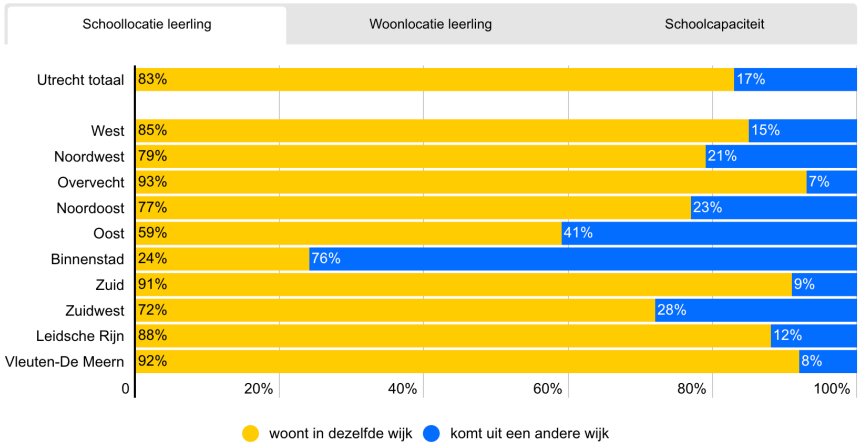
Bron: CBS Microdata, bewerking gemeente Utrecht, Oberon

Figuur 4: Aantal scholen en aantal leerlingen naar schoollocatie en woonlocatie

Bron: CBS Microdata, bewerking gemeente Utrecht, Oberon

Figuur 5: Leerlingen en scholen in de wijk

Bron: CBS Microdata, bewerking gemeente Utrecht; Leerlingprognose Utrechtse scholen 2022, gemeente Utrecht, Oberon

Waarom?

- *Schaarste* aan ruimte…en heel veel leegstand.
- *Schaarste* aan personeel
- *Schaarste* aan geld

- Kwetsbaarheid
- Expertise
- Segregatie
- Samenwerking met ‘externe’ partijen
- KBA onderzoek juli 2023

Hoe?

- Wijkgericht overleg (o.a. IHP)
- Prognoses steeds updaten (leerlingen, woningbouw, arbeidsmarkt)
- In gesprek met schoolleiders en team
- In gesprek met medezeggenschapsraden
- Iedere buurt/wijk is anders

Presentatie Gemeente Utrecht – Kleine scholen

4 maart 2025

Gemeente Utrecht

Cijfers kleine scholen in Utrecht

- Kleine school: school met aantal leerlingen onder opheffingsnorm
- Opheffingsnorm basisonderwijs Utrecht: 191 leerlingen
- Aantal basisschool**locaties** met minder dan 191 leerlingen: 40 (34%)
- Aantal basis**scholen** met minder dan 191 leerlingen: 24 (29%)
- Verschil scholen/schoollocaties (nevenvestigingen en dislocaties)
- Nevenvestiging: vroeger zelfstandige school
- Dislocatie: extra locatie door ruimtetekort op hoofdlocatie
- Buurtschool: laagdrempelige plek voor de buurt, leerlingen en ouders

Rol van de gemeente bij kleine scholen

- Tot nu toe geen gemeentelijk beleid op schoolgrootte (wel in nieuw IHP)
- Fusie: op initiatief van schoolbesturen en scholen
- College van B&W geeft een advies over de wenselijkheid van de voorgenomen fusie
- Gemeenteraad moet toestemming geven bij fusie of opheffing openbare school

Landelijke ontwikkelingen

- Kleine scholen ontvangen nu meer geld > kleine scholentoeslag
- Discussie: van kleine scholentoeslag naar dunbevolktheidstoeslag
- Opheffingsnorm > regeling gemiddelde schoolgrootte ter discussie
- Relatie met vermindering lerarentekort (kamerbrief dec 2024)

Kleine scholen in het IHP

- Streven naar scholen met een robuuste omvang
- Scholen onder de opheffingsnorm niet opgenomen in IHP, wel budget in uitvoeringsprogramma als onderdeel van herschikkingsopgave
- Gesprekken met schoolbesturen over herschikken van kleine scholen
- Analyse scholen en gebouwen per wijk
- Maatwerk per wijk/locatie

Raadsinformatiebijeenkomst kleine scholen

Marleen van der Lubbe

04-03-2025

Kleine school is relatief begrip

VERSCHILLEN IN OPHEFFINGS- EN INSTANDHOUDINGSNORMEN NAAR GEMEENTE

BEKOSTIGING GAAT UIT VAN KLEINE SCHOLEN BIJ MINDER DAN 150 LEERLINGEN

Bekostiging

BASISBEKOSTIGING

- Bedrag per school
  Bij >100 ll hoger bedrag
- Bedrag per leerling

EXTRA BEKOSTIGING

- Kleine scholen (<150 ll): startbedrag en verminderings-bedrag per ll
- Zeer kleine scholen (<23 ll): extra bekostiging tot aan 23 ll
- Groei: aanvulling bij groei van 4% of meer t.o.v. teldatum
- Nevenvestiging (≠ dislocatie): vast bedrag en per ll extra
- Onderwijsachterstanden: bedrag o.b.v. achterstandsscore
- Nederlands onderwijs anders-taligen, internationaal georiënteerd

AANVULLENDE BEKOSTIGING

O.a.

- Arbeidsmarkttoelage: voor vestigingen met 15% hoogste achterstandscores

Bron: Bekostiging basisonderwijs - DUO Zakelijk

Criteria instandhouding

GEMIDDELDE SCHOOLGROOTTE

BESTUREN KUNNEN SCHOLEN ONDER OPHEFFINGSNORM INSTANDHOUDEN VIA GEMIDDELDE SCHOOLGROOTTE ONDER BESTUUR (10/6*OPHEFFINGSNORM MET MAXIMUM VAN 290; SCHOOL MINIMAAL 23 LL)

ENIGE VAN RICHTING

DE SCHOOL IS DE ENIGE VAN DE RICHTING BINNEN VIJF KILOMETER EN TELT TENMINSTE 50 LEERLINGEN

ENIGE OPENBARE BASISSCHOOL

DE SCHOOL IS DE ENIGE OPENBARE BASISSCHOOL BINNEN 10 KILOMETER OVER DE WEG GEMETEN EN ER IS BEHOEFTE AAN DE SCHOOL

VERANDERING OP KOMST: KAMERBRIEF 19 DECEMBER 2024

BRON: Instandhouding basisschool – Primair onderwijs – DUO Zakelijk

KLEINE SCHOLEN RELATIEF DUUR

BRON: Grenzen aan kleine scholen | Advies | Onderwijsraad (2013), Dorpsschool of leerfabriek? (Oberon, 2020) en School size effects revisited (Luyten (red), 2014)

Onderwijsraad (2013):

- Uitgaven gemiddelde school (225 ll): € 4.000 per leerling
  Uitgaven kleine school (< 24 ll) €11.000 per leerling
- Kosten school met 23 ll € 247.000 en klas met 23 ll op gemiddelde school €92.000

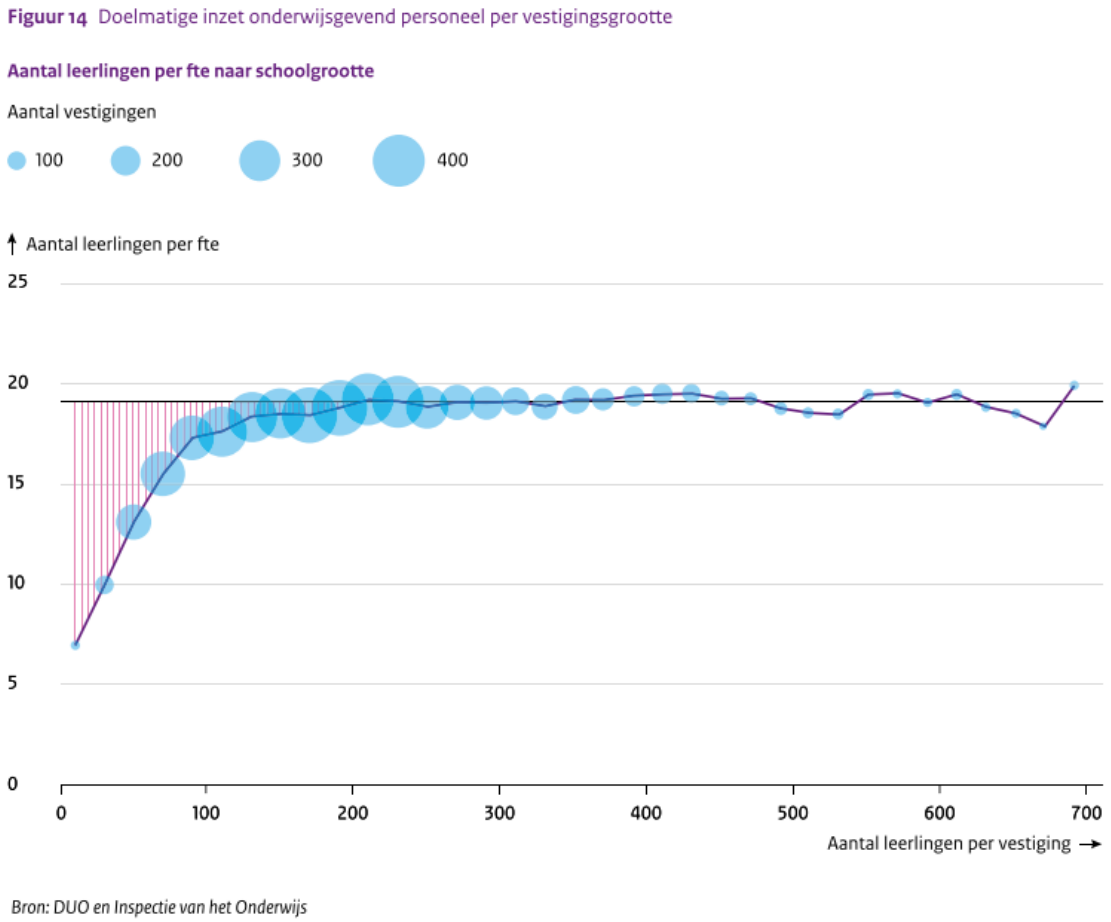
Luyten (2014) en Oberon (2020):

- De gemiddelde kosten per leerling op grotere scholen liggen lager dan op kleinere scholen. De meeste schaalvoordelen zijn daarbij te behalen bij het samenvoegen van kleinere scholen (tot 150 ll).

KLEINE SCHAAL IS KWETSBAAR

BRON: [Rapport De Staat van het Onderwijs 2020 | Rapport | Inspectie van het onderwijs]

- Kleine scholen (<100 ll) vaker onvoldoende (3 procent) of zeer zwak (1,2 procent)
- Scholen met < 200 ll hebben verhoudingsgewijs meer onderwijzend personeel dan scholen met > 200 ll. Hierdoor in het basisonderwijs circa 3% meer leraren nodig.
- Bij opheffing of samengaan kleine scholen in Utrecht 39 tot 57 fte winst te behalen (uitgaande van zelfde leerkracht-leerlingratio als bij scholen met 200 of meer ll)

RELATIE SCHOOLGROOTE EN KWALITEIT

BRON: Onderwijsopkleinescholen.pdf (Rijksuniversiteit Groningen, 2014), School size effects revisited (Luyten (red), 2014) en Schaalgrootte in het primair en voortgezet onderwijs (Oberon, 2020)

- Geen conclusie mogelijk over effect kleine scholen (<100 ll) op leerprestaties: te weinig (geschikt) onderzoek
- Ook weinig onderzoek naar effect op sociaal-emotionele ontwikkeling
  - Aanwijzingen voor meer zelfstandigheid en hulpvaardigheid leerlingen en meer verticale vriendschappen
- Wel risico's voor onderwijskwaliteit: professionele isolatie leerkrachten en schoolleider, beperkte (specifieke) expertise binnen teams en gebrek aan tijd voor goed (onderwijskundig) leiderschap
- Ook: sociale cohesie en participatie van ouders, leerlingen en leerkrachten op kleinere scholen is iets beter dan op grote scholen

KLEINE SCHOLEN ≠ KLEINE KLASSEN

BRON:Toolkit Leren en Lesgeven | Onderwijskennis (NRO) en Kleine klassen: beter voor leerling en leraar | Onderwijskennis (NRO, 2022)

- Kleine scholen hebben niet per definitie kleine klassen
- Relatie tussen klassengrootte en resultaten is ingewikkeld; tegengestelde resultaten
  → Overall: gemiddeld klein effect tegen hoge kosten op basis van zeer beperkt bewijs. Significante effecten pas bij aanzienlijke reductie aantal leerlingen (tot minder dan 20 of 15 leerlingen) en vooral bij jongere leerlingen (onderbouw) en bij soc-eco achterstand en extra ondersteuningsbehoeften
- Effecten indirect en afhankelijk van allerlei condities en procesfactoren. Waarschijnlijk alleen effect als leraren zodanig anders gaan lesgeven dat leergedrag leerlingen verandert
- Voordelen: extra mogelijkheden voor feedback, tijd voor kwalitatieve interactie tussen leerkracht en leerling en voor individuele instructie en feedback (en daarmee differentiatie)
- Grote klassen (30 of meer ll) een ongunstig effect op stress en werkdruk